

INGEZONDEN

De redactie behoudt zich voor, ter bevordering van spoedige plaatsing der stukken, zoo noodig eenige bekorting aan te brengen

ONDERZOEK VAN FAECES EN MAAGINHOUD, RÖNTGENONDERZOEK EN TOEWIJZINGEN BIJ ULCUS VENTRICULI

Naar aanleiding van de critische opmerkingen van collega C. H. VAN HEES (*N. T. v. G.* 29 Januari l.l. en 5 Februari l.l.) het volgende:

1. De hierboven genoemde gegevens kunnen niet alleen ter bevestiging van de diagnose ulcus ventriculi worden gevraagd, maar óók voor die van het ulcus duodeni. Uit het ingezonden stuk van collega VAN HEES zou men kunnen besluiten dat door de vertrouwensartsen of de leden der provinciale adviescommissies gegevens wél bij het ulcus ventriculi doch niet bij het ulcus duodeni gevraagd kunnen worden.

2. Het is mijns inziens zeer juist dat — gezien den constanten stroom van aanvragen voor extravoedsel ten behoeve van ulcuslijders — objectieve bevindingen, althans in bepaalde gevallen, moeten worden overgelegd.

3. Ofschoon in de meeste gevallen van ulcus ventriculi het zuurgehalte niet verhoogd, normaal (ongeveer 50 pCt.) of zelfs verlaagd is (ongeveer 20 pCt.), is voor de zweer in den twaalfvingerigen darm hyperaciditeit (75 pCt.) met een trapvormige curve toch wel kenmerkend. En aangezien nu het grootste deel der zweren in maag en duodenum wordt gevormd door ulcera duodeni, is het vragen naar het zuurgehalte zóker gewettigd. Uitzonderingen op den regel doen aan de beteekenis van dit diagnosticum niets af!

4. Inderdaad is de benzidinereactie veelal negatief, maar in sommige gevallen met een duidelijke ulcusanamnese kan, vooral bij negatief Röntgenonderzoek, een positieve reactie den doorslag geven bij de diagnostische overwegingen.

5. De beteekenis van een door een deskundige uitgevoerd röntgenologisch onderzoek zal wel niemand onderschatten. Vele malen levert het onderzoek met Röntgenstralen ons in twijfelachtige gevallen de diagnose ulcus in den vorm van een overtuigend photographisch beeld. Conclusie uit 3, 4 en 5:

Het chemische maagonderzoek en het uitvoeren van de benzidinereactie in de faeces, zoo noodig ook het onderzoek op derivaten van porphyrine, moet steeds met Röntgenonderzoek gepaard gaan.

6. Indien de anamnese kenmerkend is voor een zweer, terwijl het volledige onderzoek niets oplevert, maar de behandelende arts van het bestaan van een ulcus overtuigd is, zal wel geen vertrouwensarts of lid der provinciale commissie, na een nadere toelichting van de zijde van den aanvragenden arts, een aldus gemotiveerde aanvraag afwijzen. Hij zal dan, voor 4 weken bij voorbeeld, een proeftherapie in den vorm van een dieet toestaan en gaarne het effect ervan afwachten, om zoo noodig een verdere toewijzing te adviseeren.

Het vragen naar de zuurwaarden, het al of niet positief zijn der benzidinereactie in de faeces en naar den uitslag van het Röntgenonderzoek ligt naar mijn meening en distributie-ervaring van 4 jaren voor de hand en is volkomen gemotiveerd. Het vlugst gaat het afwerken van het dikwijls groote aantal aanvragen, indien de vertrouwensartsen/ of de leden der commissies, door juiste en objectieve gegevens snel een beslissing kunnen nemen, wat tenslotte in het onmiddellijke voordeel onzer patiënten is. Collega VAN HEES zal bovendien moeten toegeven, dat het in 1944 geen overdreven weelde genoemd kan worden, indien bij vermoeden van een zweer, een behoorlijk, modern georiënteerd onderzoek wordt ingesteld. Alléén deze wijze van werken leidt tot een goede diagnostiek waaraan een doeltreffende behandeling het hechtst kan worden gekoppeld. Zoodoende heeft de distributie van extra ziekenvoedsel met haar voor artsen en patiënten dikwijls onplezierige beslommeringen nog tenminste één voordeel.

Sittard, 15 Februari 1944

A. J. R. E. VAN SCHOONHOVEN VAN BEURDEN

NAVEL-DIPHThERIE

Op 26 Januari 1944 werd zeer snel geboren de derde jongen in het gezin A. De navel-

streng was normaal van lengte en dikte, en viel spontaan af na 5 dagen zonder spoor van infectie. Twaalf dagen post partum werd ik geroepen, omdat bij het kind de omgeving der afgestoöten navelstreng rood was. Ik vond een grijs-grauw beslag van den navel en een phlegmoneuse ontsteking der omgeving. Het deed mij denken aan naveldiphtherie zooals dr. R. J. HARRENSTEIN 1) deze beschreef. Dr. SMEENK, kinderarts alhier, kon mijn meening deelen, maakte een uitstrijkpraeparaat en kreeg bericht: diphtheriebacillen positief. In een tijd zooals nu, waarin de medicus-practicus geregeld diphtherie ziet, lijkt het mij gerechtvaardigd deze mogelijkheid onder het oog der collegaë te brengen. Ik volsta met te verwijzen naar het bovengenoemde artikel, ook wat de therapie betreft. In de familie was geen angina of diphtherie voorgekomen.

Doetinchem, 17 Februari 1944

B. BLOKHUIS

BRIEFWISSELING

De *Renseignements scientifiques* van het Roode Kruis zijn thans in druk verschenen. Zij zullen als kwartaalblad verschijnen. De abonnementsprijs is f 10,—; de prijs van losse nummers f 3,— (postgirorekening 22120 van het Hoofdbestuur van het Ned. Roode Kruis te 's-Gravenhage).

REDACTIE

BERICHTEN

BUITENLAND

DUITSCHLAND. — WATERPROVISIE IN BIERBROUWERIJEN. Hier en daar is men doende de hiertoe beschikbare installaties der bierbrouwerijen met drinkwater, ter noodvoorziening, te vullen. De gezondheidsdiensten houden op de kwaliteit van het water toezicht. Het water wordt nu en dan door het personeel op den smaak gecontroleerd; in elk geval zal het om de 3 maanden worden ververscht (*Münch. med. Woch.*, blz. 30, 1944).

— KANKERCONSULTATIEBUREAUX. In het stelsel van „Vorbeugende Krebsberatung" wordt te Hamburg in zes ziekenhuizen en twee voorzorgbureaux wekelijks spreekuur gehouden (*Mon. schr. f. d. Krebsbek.*, blz. 164, 1943).

— EEN INSTITUUT VOOR MICROBIOLOGIE. Te Rostock is een universitair instituut voor microbiologie geopend, waar de faculteiten van geneeskunde, natuurwetenschappen en landbouwwetenschap afdelingen hebben ingericht (*Zeitschr. f. aerztl. Fortb.*, blz. 400, 1943).

— DE WICHELROEDE AFGESCHAFT. De wichelroedeloopers, die tot het opsporen van waterbronnen en ertslagen ambtelijk waren toegelaten, zijn sinds September jongleden in ongenade. Aan de betrouwbaarheid van hun werkwijze is twijfel gerezen (*N. T. v. Psych.*, blz. 317, 1943).

FRANKRIJK. — LAVOISIER HERDACHT. De *Presse médicale* (blz. 29, 1944) herinnert aan de geboorte van ANTOINE LAURENT LAVOISIER 200 jaren geleden. Zij haalt daarbij de volgende woorden aan: „Ce n'est point au Soleil qu'a été allumé le flambeau de PROMÉTHÉE, mais c'est à l'air qui environne les animaux et qu'ils décomposent, que les êtres vivants ravivent actuellement le feu qui sert d'aliment à la vie".

ZWEDEN. — SILICOSE ALS BEROEPSZIEKTE. De *Acta medica Scandinavica* wijden een *Supplementum* (nr. CXXIX) aan de silicose, die vooral bij arbeiders in kwartsmolens en kwartsmijnen en bij „zandstralers" in den laatsten tijd sterk is toegenomen.

ZWITSERLAND — ZIEKENDAG. In de *Schweiz. med. Wochenschr.* (blz. 84, 1944) wordt eraan herinnerd, dat voor dit jaar de „Journée suisse des malades" op Zondag 5 Maart is vastgesteld. Deze instelling richt zich niet tot den weldadigheidszin van het publiek: zij heeft geen ander doel dan de belangstelling van de gezonden voor de zieken te verlevendigen. Men heeft wel eens beweerd, dat dergelijke sentimentele manifestaties van bloemenwinkels en banketbakkers uitgaan, maar de Zwitsersche zieken, die met bloemen en versnaperingen worden verblijd, zullen zich daarover het hoofd niet breken.

J. J. VAN LOGHEM

1) *Maandschrift voor Kindergeneeskunde*, December 1943.